

## Potilaskohtainen toiminnallinen asteikko (PTA), toimintaohje

PTA-kyselyä voidaan käyttää laajasti eri terveysongelmissa arvioimaan potilaan toimintakykyä hänelle merkityksellisiin toimintoihin liittyen. PTA kannattaa mitata ja tiedot tallentaa ennen fyysisen tutkimuksen aloittamista.

### Kyselyn käyttö ensimmäisellä käynnillä

Pyydä potilasta nimeämään kolme toimintoa, joita hänen on hankala suorittaa. ”Mitkä ovat kolme toimintoa elämässäsi, joita et pysty tekemään tai joissa sinulla on eniten vaikeuksia pääasiallisen ongelmasi seurauksena?”

Pyydä sitten potilasta pisteyttämään kukin toiminto numeerisella asteikolla 0–10. Määrittele potilaalle sanallisesti asteikon ääripäät: 0 = kykenemätön suorittamaan toimintoa ja 10 = kykenevä suorittamaan toiminto samalla tasoilla kuin ennen vammaa tai ongelman alkua.

Painota mieluummin potilaan **toimintaa**, esimerkiksi ”kävely ylämäkeen”, kuin toimintoa, kuten ”polven koukistaminen”.

Laske pisteet yhteen ja ilmaise tulos esimerkiksi seuraavasti:

- Potilaan toimintakyky PTA-mittarilla mitattuna on 14/30.
- Potilas suoriutuu hankalimmiksi nimeämistään toiminnoista PTA-mittarilla mitattuna 14/30.

### Kyselyn käyttö uudelleenarvioinnissa

Uudelleenarvioinnissa esimerkiksi hoitojakson jälkeen ammattilainen kysyy uudelleen potilaan arviota SAMOISTA potilaan ensimmäisellä arviointikerralla nimeämistä toiminnoista. Ennen mittausta kirjoita lomakkeelle potilaan alkumittauksessa nimeämät kolme ongelmallista toimintaa ja pyydä potilasta pisteyttämään kukin toiminto asteikolla 0–10. Laske pisteet yhteen.

### Kirjallisuutta

Stratford P, Gill C, Westaway M ym. Assessing disability and change on individual patients: A report of a patient specific measure. *Physiother Can* 1995; vol 47;4:258-263

Young IA, Cleland JA, Michener LA ym. Reliability, construct validity, and responsiveness of the neck disability index, patient-specific functional scale, and numeric pain rating scale in patients with cervical radiculopathy. *Am J Phys Med Rehabil* 2010;89(10):831-9

Lehtola V, Kaksonen A, Luomajoki H ym. Content validity and responsiveness of a Finnish version of the patient-specific functional scale. *European Journal of Physiotherapy* 2013;15:134–138

Lehtola V, Kaksonen A. PFK - kipu- ja toimintakykymittari suomeksi. *Fysioterapia* 2011;4 30–31

Nazari G, Bobos P, Lu S ym. Psychometric properties of the patient-specific functional scale in patients with low back pathology: A systematic review and meta-analysis. *Physiother Can* 2022; 1;74(1):6-14